

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szász Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap bellátalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

A millenniumi kiállítás.

I.

A képviselőház f. hó 10-én óriási többséggel megszavazta a törvényjavaslatot, mely a kormányt felhatalmazza, hogy 1895-ben, a magyar állam ezeréves fennállásának megünneplése alkalmával Budapesten nemzeti kiállítást rendezzen.

A határozatot két napi vita előzte meg, melynek folyása alatt a kiállítás eszméje ellen komoly érvelést hoztak fel. A képviselőház egyhangúlag azt a nézetet vallotta, hogy a magyar állam megalapításának ezredik évfordulója alkalmából Magyarország összes kulturális vívmányait nagyszabású kiállításban kell mutatnunk a világ előtt.

A nézetek csak arra nézve tértek el, hogy ezt milyen keretben tegyék. Gróf Zichy Jenő és elvtársai azt hangoztatták, hogy Magyar-

ország előrehaladottságát csak nemzetközi kiállításban tüntethetjük fel. Szólítsuk versenyre az osztrákokat, németeket, belgákat, olaszokat, francziákat, angolokat és amerikaiakat és mutassuk meg nekik, hogy a magyar állam, mely ép oly régi mint bármely más európai állam, ezer éven át mindenha lépést tartott emezekkel és velük egy rangban áll. Bizonyítsuk be, hogy vagyunk olyan gazdák mint az olaszok, irtunk annyi könyvet mint a németek, fejtettünk ki annyi műizlést mint a francziák, teremtünk olyan gépeket mint a belgák és az angolok és vagyunk olyan merész vállalkozók mint a yankeek.

A képviselőház nem kívánta Európa népeit így provokálni; nyugati vendégeinket megalázná, ha azt tapasztalnák, hogy ez a keleti nép, mely a népvándorlási harcok legexponáltabb pontján állott, mely legkésőbb időkig volt kénytelen a keleti hordák elleni küzdelemben fölemészteni erejét, tulszárnyalta az „Európa bástyái” mögött biztonságban élt nyugati nemzeteket. Mélyen megazégyenítő érzést keltene a németekben, angolokban, francziákban, ha azt kellene látniok, hogy ez a maroknyi turáni nép többet tett a kulturáért, mint a hatalmas árja nemzetek bármelyike.

Altalánosabb volt az a nézet, hogy a millennium alkalmából azoknak, a kik bennünket meg fognak látogatni, mutassuk be mindazt, amit a kultúra bármelyik terén elértünk.

„A kik bennünket meg fognak látogatni!” A viláckiállítás eszméjének pártolói úgy vélekednek, hogy senki se fog bennünket meglátogatni, ha csakis a hazai terményeket fogjuk kiállítani. A nyugati közönség csak úgy fog seregestül idetódolni, ha a nyugati ipar csodáit fogjuk előttük feltárni, ők csak úgy fognak Budapestre jönni, ha itt német ágyukat, franczia műipari czikkeket, angol gépeket, amerikai búzát és trichines sertést láthatnak.

Ezekkel édesgessük ide a nyugatiakat; hitelessük el velük, hogy olyan csodákat láthatnak, a minőket nem tárt fel előttük se Páris, se Chicago.

Igy aztán remélhetjük, hogy az angol gépcarnok után megbámulják a magyar leleményesség által feltalált munkaeszközök ezreit; a franczia festők terméin átsuhanva, óráig elmerengnek a magyar képtárban, fitymálják Christoph selejtes áruit és bevásárolják a kolozsvári aranyműves remekeit; pakfong érmet adnak az olasz vizimérnököknek és a magyar belvízi hajózás tervezetét fogják ezentul mintának venni.

A magyar képviselőház nem találta méltányosnak, hogy a nyugatról ideseregrendő kiállítókat ennyi csuf vereség érje.

Ugy találta, hogy a millennium úgy is fog elég közönséget vonzani, ha Európa népeinek történeti látványosságokban bemutatja ezeréves multunkat, melynek főbb mozzanata, oly sokszor képeztek európai eseményeket; ha megfelelő ünnepélyességekkel dokumentáljuk államiságunkat és azt a jelentékeny sulyt, melyet az európai hatalmi csoportok serpenyőinek egyikében képviselünk.

G. M.

Földmívelő népünk érdekében.

III.

Abban áll a hitelszövetkezetek kiszámíthatatlan becsé, hogy nem csak ártalmatlan és gyors segínyt nyújtanak a nyomorban levőknek, hanem hogy a rend, takarékosság, kötelezettségterjesztés és becsület érzéseit csepegteti a tagokba, mert a ki nem ilyen: kizárják keblükből s ez által nemcsak anyagilag sujtják, hanem a falu elítélésének is kiszolgáltatják, mint olyan embert, ki nem méltó arra, hogy szövetkezeti tag legyen.

Nemcsak hogy nem törekednek nyereszkerdesre a hitelszövetkezetek, de sőt azt teljesen kizárják

A „Székelyföld” tárczája.

Cserháti Pál.

(Egy barátom naplójából.)

Közli Barthalis János.

(Folytatás.)

Egy alkalommal Löwenstein „Traurige Geschichte vom dummen Hänschen”-jét kellett volna magyarrá fordítani, de mivel Pál urnak sehogy sem ment fejébe a „nimet szó”, (hogy erőltette volna akkor?) hát bizony nem kissé volt megszeppenve, midőn a tanár tőle ilyen lehetetlenséget kívánt.

Mig komótosan fölemelkedett helyéről, oda kacsintott egyik szomszédjához: „Aztán sugj, te ugrifüles!” és elszántan nyitott a borzalmas leczkére.

Az a viczinus pedig egy nagy kópé vala, a ki hűségesen tett eleget kívánságának. Sugott, csak-hogy a szomorú történet helyett esetleg a Hiszek-egyet zümmögte a trémázó Pali fülébe, a ki azt gyanutlanul mondta utána.

A nyelvtanár majd hogy el nem harapta nyelvet nevetethetnéje miatt, de azért példás türelemmel várta be az áment s kissé komoly kinézést

erőltetve arcára, így szólt a diadalmasan mosolygó nebulóhoz:

— És most már mondja meg, barátom, milyen jegyet érdemel brilláns feleletére?

Pali úgy vélekedett, hogy mivel az 1-esnél különbség kalkulust nem ismer még ez ideig, hát azt csak megérdemli most.

— Igen, meglesz máskor az is, domine, csak-hogy most pupos egyest kap, hasonlatost a löcséhez — élcelzett a tanár és Cserháti azon évben megbukott a német nyelvből.

Egyik jőnevű kereskedőnek leányai azon évben kerültek haza a sz...i neveldeiből. A lányok szépek valának, miként bülbül-szavu rózsák, Cserháti pedig szerelmes fiu volt, mint a középkor lovagjai, s így nem esoda, ha érzékeny szívében szokatlan lagymatagságot vett észre egy napon. Beleszeretett egyszerre mindkét kisasszonykába. És ez még hagyján, de keblének izzó láváját nem önthette ki az imádott alakok lábaihoz. E naptól fogva Pali deák lunátikus lett. Lunátikus, ki a holdnak panasolja el titkos vágyait, tantalusai kinjai.

Vége egyik barátja megszánta fájdalmát s azal biztatla, hogy majd segít a baján. Az illető történetesen ismerős volt a kereskedő házával.

(Tetszett volna a kontóját meglátni: tudom, nem csodálkoznának rajta.)

Egy napon lélekszakadva rohant a holdvilágképü amorozóhoz s a titkos irigység hangján kiáltá neki:

— Győzelem, Pali! te szerencsés lurkó vagy! Téged szeretnek!

Pali pedig egyet ugrott s nagyot rikkantott utána, s akkor lágyuló hangon kérdé az örömhirt hozó kópétól:

— Hányan . . . oh, hányan szeretnek? . . .

— Mindketten! — válaszolá az. — Épen ebben az órában vallották meg nekem imádatod tárgyai. Még hajba is kaptak fölöttem. (Persze, hogy hazudott a lurkó.)

— Oh ég, oh áldott óra! Istenem, mit tegyek? — olvadozott a megilletődött amorozo.

Az a másik aztán megmondta neki, hogy mit tevő legyen.

A következő vasárnap délutánján Pali in ganze schwarze, czvikkrel az orrán, jogászbottal a kezében szerelmet vallani indult.

Józanabb gondolkodású társai eleget igyekeztek lebeszélni őt erről a lépésről, de könnyebb lett volna a napot föltartóztatni utjában, mint honnmaradásra birni az ipszét.

A hölgyek a tatussal épen az ajtó előtt ültek, midőn az egyenesen feléjük kacsázó amorozo

programjukból mint olyant, mely magasabb erkölcsi céljaikkal ellenkezik.

Másik nagy előnyük, hogy tagjaiknak minden héten rendszeren — vasárnap délután — össze kell jönni közgyűlésre és ennek betartása is oly szigorúan megköveteltetik, hogy a többi izben elmaradók kizártnak.

A gyűlésen összejövén a község tisztességes eleme egymással, a gyakori érintkezés, közös érdekek, egyenlő szövetkezeti jogok csak növelik kölcsönös bizalmukat, vonzódásukat, szeretetüket s lehetővé válik a közhasznú dolgok több oldalról megvitatása. Megbeszélhetők lesznek a gazdember mellékkereseti forrásai, minők a baromtenyésztés, gyümölcstermelés, méhészet, házi, szövő- és fonóipar és az illető vidék netalán más kínálkozó jövedelemforrásai, melyekért egyesült erővel, egyesített tőkével hasznosan tehetnek kezdeményező lépéseket. Egyesülhetnek vízenyős helyek lecsapolására, száraz helyek csatornázására, vagy eszközölhetik bizonyos szükségleteknek közös bevásárlását, hogy így olcsóbban jobban csikkokhoz jussanak.

De hogy a nép ne legyen kiszolgáltatva tudatlan vagy önző emberek vezetésének, kik vagy nem érhetnek el semmit, vagy pedig csak saját hasznukat tekintik: e mozgalom élére a papoknak kellene állani, kik a tudással a feddhetlen jellemmel s a belső helyezett általános bizalmat egyesítik. Igyekezzenek ők kivívni érdekeik által a vezérlő szerepet s ha mindenik megteszi kötelességét: egy oly hatalmas községi hitelszövetkezet-hálózat fog léteülni, mely a mi népünket is oda emeli, hol állanak a szerencsésebb nyugat kisbirtokosai, papjainak pedig, kik ezt kívívták, ki fogják vele nemcsak a jelen, de a jövő nemzedék hátlátját is vivni.

Azonban a szél bár nagyon meg lenne közeleven a községekben külön izoláltan működő hitelszövetkezetek által is, végkép csak az által érhető el, ha e sok külön szövetkezet összhangzó organizmust képez egy nagyobb, erősebb szövetkezet támogatása, utmutatása mellett.

Ez okból szükséges lenne, hogy a mint a pest-megyei községi hitelszövetkezet által gyámolíttatnak, úgy a most létrejövők is egyesüljenek egymással közös működésre egy központi hitelszövetkezet kebelében. Ezért helyes volna, ha az egyházmegye, esperességek előbb elhatároznák, hogy községeikben községi hitelszövetkezeteket létesítsenek s azután felkérnék az egyházkerületi igazgatótanács, illetve káptalan támogatását, hogy az egy központi hitelszövetkezetet alkosson, melynek tagjai lennének részvényeik folytán a községi hitelszövetkezetek valamennyien s le-

megpillantotta őket. Egy ugrással előttük termett s arozza vetvén magát, hogy jól megértésék szavait, erőteljes hangon így szavalt hozzájuk:

— Oh nők, oh hölgyek, a paradicsom szép rózsaszálai, szerelmes szívemnek bájos centrumai, szomjas lelkemnek üde forrásai! szerettek tehát? Oh, ezt sejtette látnoki szellemem!...

De bár inkább azt sejtette volna meg, hogy milyen vihar van ellene készülöben.

Míg ő a lépcsőn olvadozott, a prózai tata egy kutyakorbácsot rántott elő valahonnan s azzal a hasmánt fekvő lovag gömbölyűbb részére olyan sort hányt, hogy elég lett volna az két ember részére is.

Csak ekkor vette észre, hogy szerelmi postása mennyire megtréfálta őt.

Egy félóra múlva egyik szobából segélykiáltások hangzottak ki.

Pali dögönyözött az éretlen vicez szerzőjét.

Messzeföldön tudták már, hogy Pali nem olyan cizifferblattal van dekorálva a sorstól, hogy az egy nőt elbajlíthatott volna. Bizony Czupász ur firmája minden egyéb volt, csak szép nem.

Egyik tára azt jegyezte volt meg a Pál képére vonatkozólag, hogy az vegyülke az emberi arcz és az állati pofának; szóval egy unikum valami. És hogy ezek után az ember úgy tapasztalja, hogy az ember és a majom között Pali képezi az átmeneti lánczot.

És Cserháti mégsem volt büszke erre a saját-ságára.

hetne tagja az egyházkerületen — püspöki megyén — mint alaptón kívül bármely más alaptó is.

Az egyházkerületek — püspöki megyék — támogatása mellett a községi hitelszövetkezetek mind megizmosodnának és ha az egyházkerületek, illetve püspöki megyék az erkölcsi támogatáson kívül anyagilag is segélyeznék a szövetkezeteket heverő tőkéinek, kötvényeinek náluk való elhelyezése által: nemcsak a földmives nép vagyoni és morális fejlődését mozdítanák elő, hanem még maguknak is szereznék hasznót, mert kötvényeik azon kamatokon kívül, miket eddig gyűmölcsöztek, ezen elhelyezés által még bizonyos százalékot jövedelmezhetnének is.

Vagy ha egy központi hitelszövetkezetnek ily alapokon való megalkotása nem vihető keresztül: az igazgató tanácsot, illetve káptalan arra kell kérni, hogy valamely szolid alapokon nyugvó nagyobb banknál eszközölje ki, hogy ez a községi hitelszövetkezetek egyesítése által központi hitelszövetkezet gyanánt egy külön osztályt nyisson a maga kebelében, melynek szintén lehetne bárki alaptó tagja. Nagyban biztosítaná a sikert, ha az illető bank törvényes alapokon álló biztosíték mellett a községi hitelszövetkezeteket a váltó-kölcsön kedvezményben részesítene s a hitelnyitáson kívül kieszközölné azt is, hogy az ott működő hivatalnokok mérsékelt díjazás mellett koronkint megvizsgálják a községi hitelszövetkezetek ügy- és számvitelét s az ezeknél működő tisztviselőknek utmutatással szolgáljanak, tanácsot adjanak.

A központi hitelszövetkezet megalkotása körül bármelyik expedienst fogadja el kiindulási alapként az igazgató tanács, illetve a megyés püspökség: megmarad egy nagy fontosságú feladata a községi hitelszövetkezetek kezdeményezésére vonatkozólag is az egyházkerület igazgatóságának.

A papok neki vannak alárendelve, tőle függenek, reá hallgatnak és ha saját maguktól nem is tennék meg a lépéseket szövetkezetek alakítására vagy azért, mert nem lennének meggyőződve azok horderejéről, vagy mert egyéb okok kárhoznának téltenségre — ha felettes hatóságuk által elszóltatnának fel a kezdeményezésre — kétélyeik elosztatnának és a cselekvés terére lépne valamennyi.

Ezért lenne feltétlenül szükséges, hogy az egyházkerületi kormányzó hatóságok felekezeti külfömbőség nélkül felszólítsák a saját papjaikat, tanítóikat, gondnokaikat, hogy a szövetkezetek létesítésére vegyék igénybe a községben birt befolyásukat s tegyenek meg azért mindent, mit erejük bír, erejük megenged.

Szent Dávid zsoltárait át akarta egyszer dolgozni. Azt mondta, hogy azok sehogy sem tetszenek neki abban a liberiában, a mint megírva vannak.

Összevásárolt hát egy pár konz papirt s könyvalakba fűtte. A könyv címűl, nem tudni, mi csoda észjárásból, jó kövér rond betűkkel ezt írta:

„Vesztibulum.”

Egy pajkos fiúnak egyszer kezébe került a mindig zárt fiókban tartott csoda s a cím alá hasonlító betűkkel oda reccscentette:

„Irta: Vesd kibolond Pál.”

És amice Czupász dühös volt érte.

Logika-órán volt az ifjuság. Épen a syllogismust magyarázta a tanár s észreveszi, hogy Pál ur minden egyebet csinál, csak nem figyelmezt. Megszólítja hát gunyos hangon:

— Kedves Cserháti, mondja meg csak, hogy a propositio major és propositio minor hol van helye a következtetéseknel?

— Igenis, parancsolatára, tanár ur — felelt Pali felocsudva szenderegéséből. És a zimankós télidő daczára nyitogatni kezdette az ablakokat.

Azt értette a szerenosetlen flótás, hogy szellőztetésére lett főlhiva.

(Folytatása következik.)

Az egyház az a szervezet, melynek minden kis faluban értelmes, művelt, jellemes közegei vannak, kikre ezen tulajdonságaiknál fogva biztosan lehetne bízni az ügyet. Tagjai behálózják az országot legtulsó zugát; eszök s erkölcsaik folytán legtöbbet ők tehetnek a nép érdekében, egész bizalommal ez csakis irántuk viseltetik.

Az államtól, megyétől nem lehet várni ez ügy sikeres felkarolását, mert bár tisztviselői neki is vannak mindenütt: ezek legtöbbször egy különböző értelmiségű, felfogású, egymással viszázkodó testületet képeznek a legkisebb községben is, kik hivatalos teendőikkel külfömben is annyira el vannak foglalva, hogy kormány vagy megyei hatóságok felhívására nem szívesen vállalnak díjazás nélkül még több teendőt magukra. De meg a nép is inkább bizik oly intézmény üdvös voltában, melyet papja által lát kezdeményeztetni, mint az olyanban, melynek élén a végrehajtásról, adószedről kelletlenül megismert politikai előljárást látja.

Ezért vegye az egyház kezébe a községi hitelszövetkezetek ügyét, mert igazi hivatását az által teljesíti, ha közegei nem csak szóval hirdetik a jó erkölcsöket, hanem a gyakorlati kereszténység elveit követve, az életben is igyekeznek megalkotni oly intézményeket, melyek az anyagi jólét megteremtése mellett a keresztényi erények felébresztésére szolgálnak, józanéletűvé, munkássá, takarékosná és erkölcsössé téve a népet.

Neveljék már az egyházi tanítványok is oly irányban növendékeiket, hogy azok a hitelveken kívül azon tanukat is megismerjék, melyek gyakorlati alkalmazása a népnek anyagi és erkölcsi üdvére szolgál, hogy midőn apostolokként az életbe kibocsátják őket, ne csak a szöszék és katedréről hirdessék a magasztos elveket, hanem azokért a gyakorlati téren is tudjanak minél többet tenni.

Dr. Gidófalvy István.

Tanügy.

Meghívó.

A háromszékvármegyei tanítótestület kézdijárási köre őzi rendes gyűlését folyó évi decz. 19-én d. e. 9 órán kezdve Maksán a kezségi iskolában tartja meg.

A gyűlés tárgysora:

1. Gyakorlati tanítást tart Magyar György az órarend szerint következő tárgyból, melyet bírálat követ.
2. Elnöki megnyitó beszéd.
3. Jegyzőkönyv-olvasás és hitelesítés.
4. A közoktatási és társadalmi mozgalmakról tájékoztató bizottság jelentése.
5. „Helyes-e, hogy a hol a tanító több osztályt vezet, ott, míg ő egyik osztálylyal foglalkozik, egy más osztályt növendék felügyelete mellett foglalkoztasson, pl. vers felmondattással, folyékony olvasás gyakorlással?” vitatétel megvitatása. Mellette Szabó Lászlár, ellene Nagy Károly.
6. Baló László szavai.
7. Ének-kettős; előadják: Makkai Dániel és Vajna Károly.
8. Tisztejtítés.
9. Indítványok.

A gyűlés tagjai felhivatnak, hogy ezen gyűlésen mindennemű tartozásukat fizessék be. A gyűlésre a tagokat és tanügybarátokat tisztelettel meghívja elnöki megbízásból

Dálnok, 1891. decz. 12.

Benkő József,
körjegyző.

Meghívó.

A kézdívásárhelyi szegény és munkaképtelen öregek „Stephanie” menedékházának folyó évi rendes közgyűlése Kézdí-Vásárhelyt az árvaháznál folyó évi deczember hó 20-án d. u. 1¹/₂ órakor fog megtartatni, hova az alaptó és rendes tagokat, valamint az érdeklődő ügybarátokat bizalommal meghívjuk.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári, vagyonkezelő-bizottsági, pénztárnoki és leltározó-bizottsági jelentések.
3. Számvizsgáló bizottság előterjesztése és annak a jövő évre való kinevezése.

4. A jövő évi költségelirányzat megállapítása.
5. Folyó ügyek, indítványok.
Kézdí-Vásárhelyt, 1891. decz. 14.

Elnöki megbízásból:
Erdélyi Károly,
titkár.

Meghívó.

A háromszékmezei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet folyó évi rendes közgyűlése folyó évi december hó 20-án d. u. 1¹/₂ órakor Kézdí-Vásárhelyen az árvaháznál fog megtartatni, hova az alapító és rendes tagok s barátai a nemes ügynek bizalommal meghívottnak, s egyúttal kérjük, ezenkívül külön meghívóra nem várni.

Főbb tárgyai a gyűlésnek:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári, igazgatói, vagyonkezelő-bizottsági, pénztárnoki, iskolaszéki jelentések az intézet anyagi és szellemi működéséről.
3. Költségvetések előterjesztése.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése és annak jövő évre való kinevezése.
5. Az évi költségvetések bejelentése.
6. A felveendő árvák létszámának meghatározása.

7. Folyó ügyek, indítványok.
Kézdí-Vásárhelyt, 1891. decz. 14.

Elnöki megbízásból:
Erdélyi Károly,
titkár.

Különfelek.

— Kinevezések. Gecző Béla csikszeredai törvényszéki jegyző a csikszeredai, dr. Bogdán Andor brassói törvényszéki jegyző a székelyudvarhelyi járás bíróságához albirákká neveztettek ki.

— A háromszéki székely vasut ugyancsak kedvező előjelek mellett kezdette meg pályafutását. Vicinális vasutaknál igazán páratlanul áll az a roppant élénk forgalom, mely a személyszállításban mutatkozik. Minden ember kebelét a vágy foglalta el: menni, utazni. Manapság egy 50 kros vásár elegendő, hogy valaki beutazzék Brassóba, s e mellett mennyi a kényszerítő? Némely vonat 150 vendéget is hoz és visz. De a mily örömdetes emelkedik a személyforgalom, ép oly gyenge eredményt mutat az áruszállítás. Általános a panasza, hogy az árudíjszabályzat rendkívül magas, elannyira, hogy a kézdivásárhelyi kereskedők — a vasut mellett — ma is szívesebben szállítják fuvarral áruikat Brassóból, mert kevesebb költségükbe kerül. Hogy tehát a háromszéki vasut igazán áldása legyen e megyének, igazán ohajtandó volna, hogy a jelenlegi díjszabályzat mérsékeltesse. E tekintetben nézetünk az, hogy az érdekeltek tartssanak értekezletet s alaposan megvitattva e kérdést, terjeszszenek egy kérelmet a vasut igazgatóságához, s mi hiszünk, hogy kérelmük meghallgatásra fog találni. Kézdí-Vásárhely város szempontjából nézve a dolgot, a személyszállításra nézve is van némi kifogásunk. Az t. i., hogy a mi érdekeinknek sehogys sem felel meg az, hogy a reggeli vonat pont 4 órakor indul. Ez télen egyértelmű azzal, hogy az embernek — ha utazni akar — fel kell áldoznia a maga és családja egész éjszakáját, s ezért akárhán ember inkább kocsin utazik. Mi célszerűnek látnók, ha a reggeli indulás 4 órától 6 órára változtatnák át. Ebből első sorban magának a vasutnak lennének hasznai, mert a személyforgalom bizonyosan kétszeresre emelkedik. Ajánljuk ezen sorokat a vasut igazgatóságának szíves figyelmébe.

— Az első hó. Hosszu, kellemes ősz után megjött a várva várt vendég: az első hó. Hegyek, völgyek s az egész háromszéki rónaság fehér lepellel vannak beborítva, s ez minálunk azt jelenti, hogy márczius közepéig nem látjuk meg többé az anyaföldet. A hőmérsék 2—3 R° között váltakozik.

— Tombola-estély. A kézdivásárhelyi olvasóegylet saját pénztára javára folyó hó 28-án a tanácsház dísztermében tánczozal egybekötött zártkörű tombola-estélyt rendez. Belépti díj: személy-jegy 80 kr, család-jegy 2 frt.

— A bereczki tűzkárosultak javára újabban adakoztak: Szöröcsé községéből 1 frt 51 kr, Gidófalva községéből 5 frt 10 kr. Bükcsád községéből 8 frt 29 kr. Nyujtód községéből 5 frt 59 kr. Szászfalu községéből 1 frt 72 kr. Sárfalva községéből 2 frt

55 kr. Oroszfalu községéből 5 frt 14 kr. Alcsernátoni k. jegyző gyűjtése 14 frt 83 kr. Mélt. Pótsa Ferenc központi felügyelő ur gyűjtése 26 frt. Mélt. Pótsa József főispán ur gyűjtőívén adakoztak: Nagy Károly ügyvéd 2 frt, Tompa Miklós 5 frt, Sára Tamás 2 frt, Temesvári János 5 frt, Zathureczky Gyula 2 frt, Dr. Antal Mihály 2 frt, Ujvárossy József 2 frt, Szotyori Nagy Károly 3 frt, Bartha Gyula 2 frt, Dr. Szentkereszt Béla 5 frt, Szentiványi Miklós 1 frt, Damokos Ödön 1 frt, Eötvös K. Lajos 1 frt, Rehák Ödön 1 frt, Solim Miklós 1 frt, Dr. Bodor Tivadar 1 frt. Szárazpatak községéből begyűlt 3 frt. Futásfalvi k. jegyző gyűjtése 14 frt. Imecsfalvi jegyző gyűjtése 4 frt 19 kr. Páké községéből begyűlt 2 frt 16 kr. Papolcz községéből begyűlt 3 frt 13 kr. Bereczk 30 frt 88 kr. Kézdí-vásárhelyi jótékony nőegylet adománya 10 frt. Karatnai jegyző gyűjtése 3 frt 40 kr. Lemhényi Zsigmond Dénes 2 frt, Lúget községéből begyűlt 3 frt 09 kr. Pesselnek községéből begyűlt 87 kr. Alispán ur lead 3 frt 30 kr. Gábor István gyűjtőívén Medgyesről 7 frt 70 kr. Fejér Károly kir. járásbíró ur gyűjtőívén 1 frt 30 kr. Kovásznai k. jegyző gyűjtése 7 frt 68 kr. Gábor Mátyás gyűjtőívén begyűlt 15 frt 60 kr. Gábor Antal postafőoszt. gyűjtőívén Brassóban adakoztak: Bibó Árpád 3 frt. Aronsóhn és t. 1 frt. Veres D. 50 kr. László Andráss 20 kr. Szvoboda Béla, Aronsóhn Henrik, G. Popp 1—1 frt. Lázár Verző 2 frt. Gyentyánfi Emil, Simai testv., Polyovits, N. N., Dr. Otobán Nándor, Gábor Antal 1—1 frt. Léczfalvi jegyző gyűjtése 29 frt 81 kr. Gyárfás Győző kir. mérnök, Mikovinyi Pál, Weis Ignác 1—1 frt. Esztelneki jegyző gyűjtése 14 frt 83 kr. Dr. Neumann Armin orszgy. képviselő gyűjtőívén adakoztak: Tarnóczy Gusztáv 10 frt. Stern Ignác 15 frt. Warman Sándor 15 frt, Badocsa János 10 frt. Linher József 15 frt. Mendl István 10 frt. Breitner L. Zsigmond 10 frt. Sámuel L. Jakab 15 frt. Dr. Sámuel Lázár 10 frt. Wolfner Lipót 5 frt. Osolai jegyző gyűjtése 2 frt 16 kr. Arapataki jegyző gyűjtése 14 frt 52 kr. Léczfalvi jegyző gyűjtése 1 frt 60 kr. Zágóni jegyző gyűjtése 3 frt 20 kr. Fogadják a nagylelkű adakozók és fáradhatlan gyűjtő urak a szerencsétlen tűzkárosultak szívből eredő halás köszönetét. Kézdí-Vásárhely, 1891. december 7-én. Gábor Péter főszolgabíró.

— A Központi Antiquariumnak mai lapunkhoz mellékelt könyvjegyzékét ajánljuk t. olvasóink szíves figyelmébe. Irodalmunk remekei, klasszikusai úgy dísz-, valamint az olcsó kiadásokban, ifjúsági iratok, regények és mulattató olvasmányok, nemkülönben történelmi, föld és utirajzok, jogi és politikai munkák és más hasznos művek dúd választékát találja benne az olvasó legnagyobb részben annyira olcsó árakon, hogy e nagy figyelemmel összeállított jegyzék tüzetes áttekintését a leg sürgetőbbben ajánlhatjuk mindazoknak a kik jó és olcsó olvasmányt, valamint ajándék-könyveket kívánnak a közeli karácsonyi ünnepek alkalmából, valamint téli olvasmányoknak.

Nyilatkozat.

A „Kolozsvár” 279. számának „Nyílt tér” rovatában Hosszu Jenő és Székely Ödön két nyilatkozatot tettek közre, melyeknek célja: kimutatni, hogy én lovagias cselekvényekre képtelen ember vagyok.

E két nyilatkozatra válaszom ez:

En Hosszu Jenőt az 1887. évi július havában nyilvános helyen hitvány sem mire kellőnek szidtam meg, s ezért őt tölem elégtételt sem akkor, sem azután nem kért, hanem a helyett piszkos rágalmakkal töltötte el a társadalmat.

Erről nekem a jelen voltak által aláírt bizonyítvány van kezeim között.

Tíz nap mulva egy barátommal sétálva, találkoztam Hosszu Jenővel, s én, szenvedélyem által elragadtatva, egy pálczával ráütöttem, mire ő nekem rohant s megverekedtünk, nem karddal, hanem ököllel, adva és véve ütlegeket.

Nem mondom, hogy ez korrekt eljárás volt, s igazán nehezemre esik életem e sötét pontjáról anny év után a leplet lerántani, de mintán Hosszu Jenő akarta, legyen. Különben az vesse rám az első követ, ki életében vak szenvedélye által elragadtatva, meggondolatlan tettet nem követett el.

Ezen esetről szintén bizonyítvány van kezeim között.

Ilyen viszonyok között Hosszu Jenőnek kellett volna elégtételt kérnie, s én azonnal gondoskodtam segédekrol, a kihívás azonban elmaradt s így a segédekre nem lett szükség.

Ezen körülmény is bizonyítvánnyal van igazolva.

Ez a tények tiszta leírása, s minden, a mi ezen kívül állittatik: hazugság.

Nem akarom az én meggondolatlan tettetemet szépitni, de a Hosszu Jenő hazug állításait megvetéssel visszautasítom. Azt hiszem, nem lesz felesleges a közvélemény figyelmét felhívni arra, hogy az a gyűlölet, mely Hosszu Jenőt arra

birta, hogy most, annyi év után, nyilatkozattal álljon elő, neki csak alacsony rágalmakat sughott. Ezt mindenki átláthatja.

A mi a Székely Ödön nyilatkozatát illeti, válaszom ez:

Igaz, hogy nevezett ur nővére nyilvános társaságban pasquillokat írt rólam, miért én őt lapomban — nevét nem említve — „félkegyelmű kékharisnyá”-nak neveztem; igaz az, hogy e miatt Sz. Ö. ur fegyveres elégtételt kért tőlem s mi karddal megverekedtünk; s igaz az, hogy én ellenfelem hátán kardommal végigütöttem. Erre nézve bizonyíték azon sebhely, mely északi felén ma is látható. Ezt pókhendi nyilatkozatokkal eltakarni nem lehet.

En tehát Székely Ödön urral szabályosan végeztem s neki egyáltalában nem volt oka a multban kereskedni, midőn én elég kiméletes voltam északi felén való sérülését mindez ideig elhallgatni.

A mi az a kvalifikálhatlan s a hirlapi polemikák között páratlanul álló kifejezéseket illeti, melyekkel nyilatkozatában engem illet, nem Székely Ödön urral, de a nagy közönséggel szemben — mely engem nem ismer — annyit kívánok megjegyezni, hogy két tisztességesen s jó eredménytel megoldott párbajom volt. Egyiket sem akartam, de a mai beteges társadalmi felfogások nyomása alatt kénytelen voltam bele menni s megálltam helyemet. A lovagiasság szabályainak tehát mindig eleget tettem. Ennél fogva sem a Hosszu Jenő hamis állításai, sem Székely Ödön piszkolódásai nem disqualifikálhatnak, mert ha két ügyet meg tudtam lovagias uton oldani, megoldottam volna a Hosszu Jenőét is, ha lett volna kivel.

A mi társadalmi magatartásomat illeti, bocsássa meg a közönség szerénytelenségemet, ha kijelentem, hogy feletem, ki rendőrkapitány, 12 év óta lapszerkesztő, városi képviselő, a „Rudolf” kórház igazgatója, az „Erzsébet” árvaház tiszteletbeli alapító tagja, a tüzoltó-egyesület tiszteletbeli tagja, a műkedvelő-egyesület elnöke stb. vagyok, s ki egész életemben hasznos tagja ohajtottam lenni társadalmunknak, Székely Ödön, egy pályája kezdetén álló ifjoncz, kiről csak annyit lehet ez idő szerint tudni, hogy született és él, ítéletet nem mondhat. Engem Székely Ödön sem fel nem emelhet, sem le nem sujthat.

Ezekben kívántam ama két nyilatkozatra felelni, és most magamat a közvélemény ítélete alá bocsátom.

Végül megjegyzem, hogy a kezeim között levő bizonyítványokat egy Kézdí-Vásárhely és vidékéről egybehivandó tisztességes és feddhetetlen emberek által álló becsületbírósnak fogom bemutatni, joga lévén Hosszu Jenőnek is f. hó 28-ig megbízottai utján ezt cselekedni.

A becsületbírósnak határozata után fogom majd a szükséges lépéseket a nyilatkozó urak ellen megtenni.

Kézdí-Vásárhely, 1891. decz. 15.

Dobay János.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Nyílt tér.*

Egész selyem-nyomású foulardokat 1 frt 20 krtól 3 frt 90-ig méterenként (kb. 450 különböző mustra) küld öltöny- és darabszámbra, viteldij- és vámmentesen a házhoz G. Henneberg (cs. és kir. udv. szállító) selyem-gyári raktár Zürich. Minták: postafordultával. Levelek viteldija 10 kr.

Szám 900 — 1891.

Nyilatkozat.

Alólirott ezennel igazolja, hogy a „Magyar Francia” biztosító részvénytársaság, melynél Brassó város összes ingó és ingatlanai tűzkárok ellen biztosítva vannak, a Vledény községben levő városi majorban folyó év november 18-án előfordult tűzkárt azonnal a legméltányosabban rendezte és a kártérítést haladéok nélkül kifizette.

Brassó, 1891. december hó 4-én.

Hintz Ernő,
városi gazdasági előadó.

* E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Sz. 4252 — 1891. k. i.

Hirdetmény.

Vármegyei alispán urnak 17571. sz. a. kelt rendelete alapján midőn közhírré tettem, hogy az ezelőtt 6 évvel választott képviselő-testületi tagoknak, illetve választás alá eső képviselői tagjainak megválasztása december hó 22-ikére van kitűzve, egyúttal köz-

